LIETUVOS RESPUBLIKOS 2027–2029 METŲ BIUDŽETO PATVIRTINIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslas ir uždavinys – užtikrinti valstybės funkcijų vykdymą ir pažangos priemonių įgyvendinimą vidutiniu laikotarpiu.

Įstatymo projektu siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, didinti Lietuvos atsparumą išorės grėsmėms, kartu stiprinti socialinį saugumą ir užtikrinti paramą pažeidžiamiausiems visuomenės nariams.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamento (direktorė Daiva Kamarauskienė, tel. +370 659 78 702, el. p. daiva.kamarauskiene@finmin.lt), Fiskalinės politikos departamento (direktorius Irmantas Mikulėnas, tel. +370 606 36 382, el. p. irmantas.mikulenas@finmin.lt) ir Valstybės iždo departamento (direktorė Rasa Kavolytė, tel. +370 607 92 003, el. p. rasa.kavolyte@finmin.lt) specialistai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Kiekvieniems ateinantiems 3 biudžetiniams metams valstybės, savivaldybių, valstybės socialinių fondų ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžetų rodikliai nustatomi priimant įstatymą.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siekiama ateinantiems 3 biudžetiniams metams patvirtinti valstybės, savivaldybių, valstybės socialinių fondų ir PSDF biudžetų rodiklius atskirai pirmiesiems, antriesiems ir tretiesiems metams: agreguotas konsoliduotojo biudžeto pajamas ir jų paskirstymą pagal biudžetus, agreguotą asignavimų limitą ir jo dalis, tenkančias Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, valstybės socialinių fondų biudžetams ir PSDF biudžetui, taip pat atskirai pirmiesiems, antriesiems ir tretiesiems metams valstybės biudžeto asignavimus pagal asignavimų valdytojus ir ateinantiems biudžetiniams metams – valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų rodiklius (valstybės biudžeto pajamos, asignavimai, dotacijos savivaldybėms ir kt.).

Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme 2027 ir 2028 metams nustatytas agreguotas asignavimų limitas ir konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytos agreguoto asignavimų limito dalys tikslinami naudojantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 18 straipsnio 5 dalies 4 punkte nustatyta teise tikslinti tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytus antrųjų ir trečiųjų metų agreguotus asignavimų limitus ir konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytas agreguotų asignavimų limitų dalis pasikeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti agreguotas 2027–2029 metų Lietuvos Respublikos konsoliduotojo biudžeto pajamas, kurios yra 37 664 915 tūkst. eurų 2027 metams, 38 743 142 tūkst. eurų 2028 metams ir 39 579 400 tūkst. eurų 2029 metams. Įstatymo projekto 1 priede nurodytos kiekvieno iš konsoliduotąjį biudžetą sudarančių biudžetų visos pajamos pinigų principu ir atskirai išskirti šių biudžetų tarpusavio srautai, siekiant atskleisti tiek realias kiekvieno

biudžeto pajamas, tiek tarpusavio srautus. Todėl iš agreguotų konsoliduotojo biudžeto pajamų eliminuota:

- ✓ iš savivaldybių biudžetų pajamų – valstybės biudžeto dotacijos savivaldybių biudžetams, kurios sudaro 3 024 480 tūkst. eurų 2027 metais, 3 000 271 tūkst. eurų 2028 metais ir 3 003 465 tūkst. eurų 2029 metais;
- ✓ iš Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) pajamų – iš valstybės biudžeto gaunamos lėšos, kurios sudaro 4 332 486 tūkst. eurų 2027 metais, 4 738 555 tūkst. eurų 2028 metais ir 5 132 228 tūkst. eurų 2029 metais;
- ✓ iš PSDF pajamų – iš valstybės biudžeto gaunamos lėšos, kurios sudaro 1 594 217 tūkst. eurų 2027 metais, 1 741 717 tūkst. eurų 2028 metais ir 1 741 461 tūkst. eurų 2029 metais.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti 2027–2029 metų agreguotą asignavimų limitą, kuris yra 41 866 422 tūkst. eurų 2027 metams, 42 581 754 tūkst. eurų 2028 metams ir 43 342 571 tūkst. eurų 2029 metams.

Skaičiuojant agreguotą asignavimų limitą, yra eliminuotos iš valstybės biudžeto skiriamos lėšos šiems biudžetams:

- ✓ savivaldybių biudžetams – valstybės biudžeto dotacijos, kurios sudaro 3 024 480 tūkst. eurų 2027 metais, 3 000 271 tūkst. eurų 2028 metais ir 3 003 465 tūkst. eurų 2029 metais;
- ✓ VSDF biudžetui – išlaidos, kurios finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų ir sudaro 4 332 486 tūkst. eurų 2027 metais, 4 738 555 tūkst. eurų 2028 metais ir 5 132 228 tūkst. eurų 2029 metais;
- ✓ PSDF biudžetui – išlaidos, kurios finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų ir sudaro 1 594 217 tūkst. eurų 2027 metais, 1 741 717 tūkst. eurų 2028 metais ir 1 741 461 tūkst. eurų 2029 metais.

Informacija apie agreguotas konsoliduotojo biudžeto pajamas, kiekvieno biudžeto pajamas, agreguotą asignavimų limitą ir kiekvienam biudžetui tenkančią jo dalį, eliminavus nurodytus srautus tiek iš pajamų, tiek iš asignavimų dalies, pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Agreguotos konsoliduotojo biudžeto pajamos ir agreguotas asignavimų limitas pagal biudžetus

	2027 m.	**2028 m.**	**2029 m.**
AGREGUOTOS KONSOLIDUOTOJO BIUDŽETO PAJAMOS, iš jų:			
Valstybės biudžeto pajamos	22 156 930	22 687 140	22 831 763
Savivaldybių biudžetų pajamos	5 123 093	5 370 177	5 657 070
Valstybės socialinių fondų pajamos, iš jų:	7 115 825	7 222 680	7 436 657
VSDF pajamos	*6 992 444*	*7 092 197*	*7 299 228*
Garantinio fondo pajamos	*61 793*	*65 318*	*68 765*
Ilgalaikio darbo išmokų fondo pajamos	*61 588*	*65 165*	*68 664*
PSDF pajamos	3 269 067	3 463 145	3 653 910
AGREGUOTAS ASIGNAVIMŲ LIMITAS, iš jo:			
Valstybės biudžetui tenkanti asignavimų limito dalis	27 878 333	27 558 408	27 326 761
Savivaldybių biudžetams tenkanti asignavimų limito dalis	5 253 093	5 505 177	5 807 070

	2027 m.	**2028 m.**	**2029 m.**
Valstybės socialiniams fondams tenkanti asignavimų limito dalis, iš jos:	5 569 029	6 064 424	6 554 830
VSDF tenkanti asignavimų limito dalis	*5 516 241*	*6 003 692*	*6 485 265*
Garantiniam fondui tenkanti asignavimų limito dalis	*33 492*	*39 188*	*45 643*
Ilgalaikio darbo išmokų fondui tenkanti asignavimų limito dalis	*19 296*	*21 544*	*23 922*
PSDF tenkanti asignavimų limito dalis	3 165 967	3 453 745	3 653 910

Prognozuojamų pajamų 2026–2029 metais pagal biudžetus ir prognozuojamų asignavimų pagal biudžetus pokyčiai 2026–2029 metais parodyti atitinkamai 2 ir 3 lentelėse.

2 lentelė. Prognozuojamų pajamų pagal biudžetus pokyčiai 2026–2029 metais

Biudžetas	2026 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. pokytis, palyginti su 2026 m., *(proc.)*	2028 m. *(tūkst. eurų)*	2028 m. pokytis, palyginti su 2027 m., *(proc.)*	2029 m. *(tūkst. eurų)*	2029 m. pokytis, palyginti su 2028 m., *(proc.)*
Valstybės	21 067 050	22 156 930	5,2	22 687 140	2,4	22 831 763	0,6
Savivaldybių	7 486 764	8 147 573	8,8	8 370 448	2,7	8 660 535	3,5
Valstybės socialinių fondų, iš jų:	10 383 662	11 448 311	10,3	11 961 235	4,5	12 568 885	5,1
VSDF	*10 271 149*	*11 324 930*	*10,3*	*11 830 752*	*4,5*	*12 431 456*	*5,1*
Garantinio fondo	*56 002*	*61 793*	*10,3*	*65 318*	*5,7*	*68 765*	*5,3*
Ilgalaikio darbo išmokų fondo	*56 511*	*61 588*	*9*	*65 165*	*5,8*	*68 664*	*5,4*
PSDF	4 309 220	4 863 284	12,9	5 204 862	7	5 395 371	3,7

3 lentelė. Prognozuojamų asignavimų pagal biudžetus pokyčiai 2026–2029 metais

Biudžetas	2026 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. pokytis, palyginti su 2026 m., (proc.)	2028 m. *(tūkst. eurų)*	2028 m. pokytis, palyginti su 2027 m., *(proc.)*	2029 m. *(tūkst. eurų)*	2029 m. pokytis, palyginti su 2028 m., *(proc.)*
Valstybės	27 515 441	27 878 333	1,3	27 558 408	–1,1	27 326 761	–0,8
Savivaldybių	7 486 764	8 277 573	10,6	8 505 448	2,8	8 810 535	3,6
Valstybės socialinių fondų, iš jų:	8 862 986	9 901 515	11,7	10 802 979	9,1	11 687 058	8,2
VSDF	*8 786 890*	*9 848 727*	*12,1*	*10 742 247*	*9,1*	*11 617 493*	*8,1*
Garantinio fondo	*55 442*	*33 492*	*–39,6*	*39 188*	*17*	*45 643*	*16,5*

Biudžetas	2026 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. *(tūkst. eurų)*	2027 m. pokytis, palyginti su 2026 m., (proc.)	2028 m. *(tūkst. eurų)*	2028 m. pokytis, palyginti su 2027 m., *(proc.)*	2029 m. *(tūkst. eurų)*	2029 m. pokytis, palyginti su 2028 m., *(proc.)*
Ilgalaikio darbo išmokų fondo	*20 654*	*19 296*	*–6,6*	*21 544*	*11,7*	*23 922*	*11*
PSDF	4 309 220	4 760 184	10,5	5 195 462	9,1	5 395 371	3,8

Pastaba. Prognozuojama, kad 2027–2029 metais savivaldybių biudžetų išlaidos viršys jų pajamas. Pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties konstituciniame įstatyme nustatytą savivaldybių biudžetams taikomą biudžetų balanso taisyklę, kai produkcijos atotrūkis nuo potencialo yra 0 arba teigiamas (toks atotrūkis pagal ekonominės raidos scenarijų prognozuojamas 2028–2029 metais), savivaldybių biudžetai negali būti deficitiniai. Tačiau šios taisyklės lankstumo sąlygos, susijusios su sukauptos nepanaudotos pajamų dalies panaudojimu einamaisiais metais, papildomomis išlaidomis, dengiamomis iš nacionalinio plėtros banko pasiskolintomis lėšomis, taip pat galimybės papildomai neribotai skolintis Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos bendrajam finansavimui, grindžia neigiamų (išlaidų, viršijančių pajamas) savivaldybių biudžetų balansų prielaidą.

3 lentelėje prognozuojami 2028 ir 2029 metų valstybės biudžeto asignavimai nurodyti įvertinus 2027 metams prisiimtus įsipareigojimus ir baigtines priemones.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti šiuos 2027 metų valstybės biudžeto finansinius rodiklius:

- ✓ valstybės biudžeto pajamas, kurios sudaro 22 156 930 tūkst. eurų, iš kurių 3 220 116 tūkst. eurų yra Europos Sąjungos (toliau – ES) ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos;
- ✓ valstybės biudžeto asignavimus, kurie sudaro 27 878 333 tūkst. eurų, iš jų 3 209 109 tūkst. eurų – ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos;
- ✓ Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitą, kuris numatomas (teigiamas) – 7 021 782 tūkst. eurų.

Kartu Įstatymo projektu siekiama patvirtinti valstybės biudžeto asignavimus pagal valstybės biudžeto asignavimų valdytojus visiems ateinantiems 3 metams.

Patvirtinus tokius 2027–2029 metų finansinius rodiklius, valstybės biudžeto deficitas 2027 metais būtų –3,8 procento bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP), 2028 metais –4,6 procento ir 2029 metais –3,9 procento BVP. Grynųjų išlaidų augimo tempas numatomas 2027 metais 7,8 procento, 2028 metais 7,4 procento ir 2029 metais 4,0 procento.

Spartesnį, nei nustatyta Lietuvos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane, kuriam pritarta 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, grynųjų išlaidų augimo tempą lemia būtinybė reaguoti į pasikeitusią geopolitinę aplinką ir reikšmingai padidėjusius valstybės gynybos bei saugumo poreikius, kartu užtikrinant socialinį saugumą ir vykdant kitus valstybės prisiimtus įsipareigojimus. Didinant finansavimą krašto apsaugai, išlieka būtinybė apsaugoti pažeidžiamiausias visuomenės grupes, užtikrinti pensijų ir socialinių išmokų indeksavimą, didinti mokytojų ir kitų viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokestį bei nenutraukti kitų valstybei svarbių įsipareigojimų vykdymo. Šiomis aplinkybėmis fiskaliniai sprendimai grindžiami siekiu kompleksiškai įvertinti valstybės saugumo, socialinės gerovės ir viešųjų paslaugų užtikrinimo poreikius, kartu išlaikant dėmesį viešųjų finansų tvarumui.

Siekiant riboti išlaidų augimą, rengiant Įstatymo projektą asignavimų valdytojams skirti asignavimai buvo sumažinti 0,5 procento, kas sudaro 87 297 tūkst. eurų, taip prisidedant prie bendro išlaidų augimo valdymo ir skatinant racionaliau naudoti valstybės biudžeto lėšas.

Ateityje siekiant valdyti grynųjų išlaidų augimą, numatoma stiprinti valstybės biudžeto išlaidų planavimo ir vykdymo kontrolę, vertinti esamų išlaidų programų pagrįstumą ir efektyvumą, racionalizuoti viešojo sektoriaus administracines išlaidas, užtikrinti, kad sprendimai dėl naujų finansinių įsipareigojimų prisiėmimo būtų priimami įvertinus jų poveikį vidutinės trukmės laikotarpio viešiesiems finansams. Kartu bus siekiama efektyviau naudoti turimus išteklius ir perskirstyti juos svarbiausiems valstybės prioritetams, užtikrinant būtiną gynybos ir saugumo finansavimą, socialinę apsaugą ir kitų valstybės įsipareigojimų vykdymą.

Kartu Įstatymo projektu siekiama patvirtinti 2027–2029 metais valstybės veiklos srityse siekiamų 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane[1] nustatytų pažangos uždavinių svarbiausių stebėsenos rodiklių faktines bei siektinas reikšmes kiekvieniems ateinantiems 3 biudžetiniams metams.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti 2027 metų savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius (valstybės biudžeto specialias tikslines dotacijas savivaldybių biudžetams bei savivaldybių biudžetų prognozuojamas pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio), o antrųjų ir trečiųjų metų prognozuojami savivaldybių rodikliai pateikiami šio aiškinamojo rašto 4 ir 5 prieduose.

Prioritetinės 2027–2029 metų biudžeto išlaidų kryptys[2] yra:

✓ šalies ir visuomenės saugumas (2027 metais išlaikomas 5 procentų BVP finansavimas gynybai, įskaitant lėšas, kurios bus pervestos į Valstybės gynybos fondą);

✓ socialinis saugumas, apimantis paramą pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms (siūloma didinti pensijas, taip pat kitas socialines išmokas), šeimos paketą ir darbuotojų pajamų didinimą (siūloma skirti lėšų minimaliajai mėnesinei algai, minimaliems darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, koeficientams, pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui didinti, taip pat pedagogų, mokslo darbuotojų ir trenerių, statutinių pareigūnų, įskaitant aplinkos apsaugos pareigūnus, kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui didinti).

Taip pat, siekiant sklandžiai vykdyti biudžetą, Įstatymo projekte siūloma nustatyti Vyriausybės ir kitų institucijų teises vykdant biudžetą.

Atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais iš anksto negalima numatyti konkrečių reikalingų sumų, Finansų ministerijai siūloma suteikti teisę skolintis valstybės vardu išvardytiems ir kitiems konkretiems Įstatymo projekte numatytiems tikslams: įsipareigojimams, susijusiems su ES politikos įgyvendinimu, vykdyti; pagalbai Ukrainai ir Ukrainos gyventojams, nukentėjusiems dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos, teikti; priimančiosios šalies paramai teikti; išlaidoms, susijusioms su Vokietijos ginkluotųjų pajėgų brigados dislokavimu nuolatiniam buvimui Lietuvos Respublikoje, apmokėti; šalpos išmokoms pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą mokėti, taip pat piniginei socialinei paramai pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą teikti (nes galimas kuro, naudojamo būstui šildyti, karštam vandeniui ruošti, kainų augimas); valstybės rezervo ir (arba) Vyriausybės rezervo lėšomis finansuojamoms išlaidoms apmokėti (kai valstybės rezervo ir Vyriausybės rezervo lėšų nepakanka) ir kitais atvejais.

Taip pat siūloma nustatyti teisę skolintis valstybės intervenciniams žemės ūkio ir maisto produktų pirkimams pagal 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, su visais pakeitimais 8–16 straipsnius vykdyti, nustatant, kad, realizavus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 nupirktus žemės ūkio ir maisto produktus, gautos pajamos ir Europos Komisijos išmokamos kompensacijos (jei jų būtų) pervedamos į valstybės iždą.

Pagal Valstybės intervencinių žemės ūkio ir maisto produktų pirkimų ir su jais susijusių išlaidų administravimo ir finansavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Valstybės intervencinių žemės ūkio ir maisto produktų pirkimų ir su jais susijusių išlaidų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Intervencinių pirkimų taisyklės), intervencinį pirkimą Lietuvoje organizuoja Vyriausybės įgaliota įstaiga – intervencinio pirkimo organizatorius (šiuo metu toks įgaliojimas suteiktas viešajai įstaigai „Ekoagros“) imdamas iš bankų paskolas intervenciniam pirkimui atlikti arba šiam tikslui suteiktoms paskoloms, kurias garantuoja UAB ILTE, grąžinti.

---

[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ su vėlesnėmis redakcijomis.

[2] Daugiau informacijos apie 2027–2029 metų biudžeto išlaidų kryptis pateikta aiškinamojo rašto 1 priede „2027–2029 metų biudžeto projekto apžvalga“.

Siekiant efektyvesnio ir ekonomiškesnio intervencinių pirkimų priemonės administravimo, siūloma intervencinių pirkimų vykdymą perduoti biudžetinei įstaigai ir juos finansuoti ne iš paimtos banko paskolos, o iš valstybės vardu paskolintų lėšų. Kai intervencinio pirkimo būdu nupirkti žemės ūkio ir maisto produktai būtų parduoti, lėšos už parduotus produktus būtų pervedamos į valstybės iždą.

Siekiant sklandžiai vykdyti biudžetą, atsižvelgiant į tai, kad tam tikros aplinkybės paaiškėja tik biudžetiniais metais ir kai kuriems asignavimų valdytojams iš anksto negalima tiksliai suplanuoti lėšų, Įstatymo projekte siūloma suteikti teises kai kurioms ministerijoms skirti lėšų iš savo asignavimų aplinkybėms paaiškėjus (pvz., Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai suteikiama teisė skirti lėšų iš savo asignavimų savivaldybėms jų socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai plėsti ir (arba) naujai sukurti, atsižvelgiant į savivaldybių poreikius, atsiradusius dėl karinių poligonų ir (arba) karinių teritorijų naudojimo tam tikros savivaldybės teritorijoje, infrastruktūros, kuri reikalinga, kad būtų stiprinamas pasirengimas pilietiniam pasipriešinimui, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektams įgyvendinti; Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai suteikiama teisė skirti lėšų iš savo asignavimų aukštosioms mokykloms (priklausomai nuo studentų skaičiaus), mokykloms, vykdančioms ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, taip pat teisė skirti lėšų savivaldybėms ir valstybinėms aukštosioms mokykloms – gamtamokslio, technologinio, inžinerinio ir matematinio ugdymo atviros prieigos centrų veiklos išlaidoms švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka apmokėti. Šią teisę siūloma suteikti atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu rengiamas ir Seimo rudens sesijai bus teikiamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriame nustatytas įstatymo įsigaliojimas nuo 2027 m. sausio 1 d. Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad gamtamokslio, technologinio, inžinerinio, matematinio ugdymo atviros prieigos centro veikla, kurią vykdo švietimo teikėjai, gali būti finansuojama iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir savivaldybių biudžetų lėšų.

Kartu Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad tam tikros valstybės biudžeto asignavimų valdytojo teisės, nustatytos Biudžeto sandaros įstatyme, (teisė valstybės biudžeto asignavimų valdytojui perskirstyti asignavimus tarp jo vykdomų programų ir priemonių, taip pat teisė nepanaudotus valstybės biudžeto asignavimus perkelti iš 2026 metų į 2027 metus) gali būti įgyvendinamos, jei dėl to nebus pažeisti Įstatymo projekte nustatyti valstybės fiskaliniai rodikliai.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti 2027 metų Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų sąmatą, 2027 metų Valstybės gynybos fondo lėšų sąmatą ir 2027 metų Valstybinio kelių fondo sąmatą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje sulygtas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis tvirtinamas tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme. Atsižvelgiant į šią nuostatą ir į derybų dėl nacionalinės kolektyvinės sutarties rezultatus, Įstatymo projekte siūloma 2027 metams patvirtinti pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį – 1 843 eurus.

Detalūs Įstatymo projektu siekiamų patvirtinti rodiklių paaiškinimai pateikti šio aiškinamojo rašto prieduose, kurie išvardyti šio aiškinamojo rašto 16 punkte ir laikomi šio aiškinamojo rašto sudėtinėmis dalimis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus Įstatymo projektą, įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir plėtrai

Priėmus Įstatymo projektą būtų sudaromos palankesnės finansinės galimybės verslui energetikos, mokslinių tyrimų ir inovacijų, žemės ūkio, aplinkos ir pan. srityse.

8. Įstatymo projekto atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, galiojančių įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu neapibrėžiama naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir ES teisei

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms, ES dokumentams.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Priėmus Įstatymo projektą:

1) Vyriausybė paskirstys Valstybės gynybos fondo lėšų sąmatoje patvirtintas metines išlaidas Lietuvos Respublikos Valstybės gynybos fondo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams;

2) susisiekimo ministras paskirstys Valstybinio kelių fondo lėšų sąmatoje patvirtintas metines išlaidas Lietuvos Respublikos Valstybinio kelių fondo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams;

3) žemės ūkio ministras pakeis Intervencinių pirkimų taisykles.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Biudžetas“, „savivaldybės biudžetas“, „vidutinės trukmės biudžetas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Kartu su šiuo aiškinamuoju raštu teikiami šie aiškinamojo rašto priedai: 2027–2029 metų biudžeto projekto apžvalga (1 priedas), 2027–2029 metų Vyriausybės skolinimosi programa (2 priedas), valstybės biudžeto asignavimų valdytojų 2027–2029 metams planuojamos asignavimų darbo užmokesčiui sumos (3 priedas), prognozuojamos savivaldybių biudžetams skiriamų valstybės biudžeto dotacijų 2028 ir 2029 metams sumos (4 priedas), Lietuvos Respublikos 2028–2029 metų savivaldybių biudžetams prognozuojamos pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio (5 priedas).

_____